

Управління культури і туризму Сумської обласної державної адміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека
Сумська обласна організація вірменської культури «Арцах»

*Вазген
Христофорович
Балаян*

до 90-річчя від дня народження

Бібліографічний показчик

Суми 2017

УДК 016:929 (477.52)

Б20

Відповідальний за випуск: Фролова Т. І., директор

Матеріал підготувала: Малиш О. М., завідувача відділом
красназавчої літератури та бібліографії

*Показчик вийшов у світ за сприяння Сумської обласної
організації вірменської культури «Арцах» (голова А.Ф. Цатурян).*

Б20 Вазген Христофорович Балаян : до 90-річчя від дня народження : бібліогр. показч. / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. О. М. Малиш. — Суми : Триторія, 2017. — 40 с. : фот.

Відгуки та пропозиції просимо надсилати за адресою:
40000, м. Суми, вул. Героїв Сумщини, 10
КЗ СОР «Сумська обласна універсальна наукова бібліотека»

+38 (0542) 70-02-32

sumylib@ukr.net

<http://ounb.sumy.ua/>

Передмова

Бібліографічний покажчик «Вазген Балаян : до 90-річчя від дня народження» присвячений сумському журналісту, письменнику, громадському діячу, члену Національної спілки журналістів України, уродженцю с. Чартар, що в Нагірному Карабасі.

Творчий доробок Вазгена Балаяна складають наукові розвідки про вірмено-українські, українсько-вірменські літературні та культурно-мистецькі взаємозв'язки, духовні портрети тих, хто у різні часи формував національну ідею, основу суспільно-політичного життя двох народів, публіцистичні статті про національно-визвольні змагання вірменів і українців упродовж останніх століть.

Покажчик містить статтю доктора філологічних наук О. І. Вертія «У силовому полі тривожного спокою», вітальне слово Сумської обласної організації вірменської культури «Арцах» «Вазген Христофорович Балаян».

Зміст посібника розкривають основні розділи: «І. Публікації В. Х. Балаяна», «ІІ. Переклади», «ІІІ. Публікації про діяльність В. Х. Балаяна», «ІV. Електронні ресурси».

У розділах матеріал систематизований за типами видань (окремі видання, статті у книгах, статті у періодиці), а в середині — в хронологічному порядку.

Бібліографія зібрана з максимальною повнотою, але не є вичерпною.

Всі джерела опрацьовано *de visu*, за рідким винятком — у разі відсутності у фонді.

Хронологічні рамки включеної літератури — 1964–2017 рр.

Розрахований на науковців, дослідників-краєзнавців, істориків, учителів, представників національно-культурних товариств, бібліотечних працівників, студентську та учнівську молодь і всіх, кого цікавлять питання краєзнавства.

У силовому полі тривожного спокою

Буває ж так: знаєш людину упродовж років, десятиліть, і взаємини з нею стають, здається, буденними. Та за всього того відчуваєш, як тебе переслідує відчуття чогось хоч і тепло, але до кінця не зрозумілого, загадкового. Таким для мене був Вазген Балаян, знаний у нашому краї, і, як-то кажуть, далеко за його межами, — журналіст, педагог, громадський діяч, добра, задушевна і товариська людина. Невисокого зросту, смаглявий, міцно і так доладно складений цей вродливий кавказець завжди викликав до себе симпатію. Надто ж тоді, коли так поетично із ледь прихованою зажурою розповідає про сині гори, сади на їх схилах, потічки та чесних, працюючих і справді героїчних своїх земляків.

Народився Вазген Христофорович у вірменському селі Чартар, що у На-гірному Карабасі. Звідти, з гірко, обпаленого війною дитинства, виніс бабусину мудрість, життєву філософію простих селян, отой суто вірменський народний духовний аристократизм і поніс їх у незнані йому світи, з честю проніс їх через усе своє життя.

Саме завдяки тому за будь-яких обставин у кожному прагне віднайти і відкрити для себе і для людей щось благородне, прекрасне, високе, будь то голова вірменського колгоспу Сурен Адамян чи компартійний працівник Михайло Лушпа. Душею і серцем бачив у них таланти, понівечені твореною ними ж системою. Їм присвятив свої публіцистичні виступи. Повірно, це дано не кожному. Вазген Балаян — аристократ Духу і наділений цією якістю сповна.

Його ідеали — люди сильної волі та національно свідомі, здатні саможертвовно працювати в ім'я майбутнього свого народу. Його принципи — безкомпромісність і послідовність, коли йдеться про честь, гідність, долю нації. Відтак, як щось святе, рідне і найзаповітніше, зберігає спогади про шкільного вчителя Акоба Аталяна, про Степанакертський учительський інститут, у якому навчався упродовж двох повоєнних років.

Агасі Сафарян, Арам Мартиросян, Баграт Улубабян, Гурген Антонян, Каро Давитян, Саркіс Абрамян, Андраник Манучарян, Саркіс Воскерчян... Близькі і дорогі серцю Вазгена Христофоровича імена. За кожним з них — високість помыслів, чистота і благородство життєвих принципів та ідеалів, жертвна вірність своєму народові. Кожен з них — то школа вірменської національної духовності, школа життя. Таким назавжди зберіг їхні образи у своїй пам'яті.

За тих жорстоких обставин переслідування і нищення будь-яких проявів національного духу, національної ідеї, спричинених сталінщиною, своєрідно справляв глибокий вплив на своїх вихованців, скажімо, викладач вірменської мови та літератури Арам Мартиросян. Знав, що необхідно зважувати кожен свій крок, кожне своє слово. Тому був стриманий, замкнутий і недоступний. Саме такою загадковістю поведінки викликав цікавість до себе, прагнення розгадати свою стриманість, замкнутість та недоступність і тим самим приковував увагу до пропагованих ним ідей, мовою підтексту говорив більше, ніж офіційно і тим самим розвивав і поглиблював на національній основі духовний світ своїх учнів та студентів.

— А з якою жертовністю працював викладач педагогіки Саркіс Воскерчян, — в задумі схиляє посивіле чоло його колишній студент Вазген Балаян. — Хоча в офіційній навчальній програмі тоді не передбачалося вивчення вірменської педагогіки, наш викладач все ж таки завжди знаходив можливість звернутися до праць її талановитих представників, пов'язував їх ідеї з сьогоденням, умів проілюструвати висновки прикладами, почерпнутими з вірменської дійсності, з практики вірменських педагогів, пов'язати їх з працями Ушинського, Руссо, Коменського та інших всесвітньо відомих педагогів. Це завжди викликало почуття національної честі та гордості, пробуджувало бажання ще самовідданіше працювати для рідного народу. Недруги ж Саркіса Воскерчяна вбачали в цьому крамолу і звинувачували його в націоналізмі, організовували його цькування і травлю. Однак він тримався стійко, ніколи не

втрачав почуття власної гідності. Та ось вийшла книга Саркіса Воскерчяна «Мій Байбурт», у якій масову різню вірмен у період Першої світової війни він назвав геноцидом. Книгу конфіскували, а її автора без суду і слідства відправили до Сибіру. Там, на жаль, закінчилось життя цієї великої людини. В інституті було організовано погроми, кращих викладачів знищено. Однак, ідеї національного визволення, посіяні ними в юних душах, одразу зробили нас дорослими, національно свідомими громадянами Вірменії, покликали до роздумів над своїм життям і долею свого народу, про свій обов'язок перед ним. І ніщо, навіть Московський університет, у якому навчався згодом, не могли сколихнути моїх життєвих переконань. Глибоко вдячний своїм учителям і сьогодні.

З глибокою повагою згадує сумських друзів Миколу Данька, Юрія Ступака, Геннадія Петрова. Це вони відкривали йому духовні джерела України, утверджували його національну самосвідомість.

Та вдячність і повага для пана Вазгена — не просто слова, не просто морально-етична норма. Це, насамперед, — обов'язок. Окрім того, що й сам у житті свято сповідував принципи та ідеали своїх учителів та друзів, на кожному кроці керувався ними у житті, вирішив узятися за перо. Живучи в Україні ось близько 60 років, Вазген Балаян незмінно виступає в українській та вірменській пресі з науковими, краєзнавчими та публіцистичними статтями. У них він розвиває і примножує те, що було закладено в його душі у роки дитинства в рідному селі та Степанакертському учительському інституті. Публікації в пресі — то і є виконання свого громадянського і національного обов'язку. Воно, це виконання, і в ознайомленні українців, насамперед, наших земляків сумчан, з історією Вірменії, її культурою та літературою, і навпаки — вірмен з українською духовністю, пропаганді їх кращих надбань, у формуванні на цій основі у своїх сучасників національної самосвідомості, що природно стає не отим лжеінтернаціоналізмом, який нам за часів комуністичного режиму підносили як

вияв дружби народів, а такі справжнім виявом духовного братерства двох народів, яке коріниться у глибині віків. Свідомий своєї місії, Вазген Балаян ніколи і ніде не акцентує на цьому уваги, бо ж він, як уже було сказано, кров від крові, плоть від плоті — вірменський народний духовний аристократ. Не слава потрібна йому. Йому потрібне відчуття виконаного обов'язку. Тому й тоді, коли його не розуміють чи просто забувають і обходять увагою, він зносить усе це винятково терпеливо і працює, працює, працює.

Чого варті такі публікації Вазгена Балаяна у вірменській та українській періодиці як «Тарас Шевченко і вірменська література» (1964), «Шевченко і Налбандян» (1965), «Ісаакян і Україна» (2001), про зв'язки Павла Грабовського і Павла Тичини з вірменською літературою, статті «Йому боліла кожна рана. Про українські переклади Ованеса Туманяна» (1969), «Іван Драч і Вірменія» (1999), «Ваграм Папазян і Україна» (1998), «Юрій Ступак і вірменський живопис» (1998), «Сини Нагірного Карабаху в боях за Україну» (1995), «Мовою дружби. Про Віктора Кочевського» (1988), «Україна-Русь і Вірменія» (1998), «Ілленко — син Карабаху» (2000) та інші. Навіть такий, далеко неповний перелік публікацій дає досить виразне уявлення про багатогранність зацікавлень їх автора. Та хочеться сказати тут ще й про інше. Духовний аристократизм Вазгена Балаяна у них виявляється і в тому, що він не просто подає докладну інформацію про ті чи інші події, тих чи інших людей, а й, як і талановитий науковець і публіцист, формує ставлення свого читача до них. Наскрізною ідеєю, скажімо, статей про всесвітньо відомого вірменського актора Ваграма Папазяна та вірменського агронома з України Георгія Ілленка (до речі, уродженця Липоводолинщини) є ідея органічної духовної єдності двох народів. З усіх країн, де з тріумфом гастролював Ваграм Папазян, в Україні він відчував себе найприродніше, грав з особливим натхненням і відчував, як український глядач не просто високо поціновує його майстерність, а й тепло співпереживає долю його героя і його самого. Таке ж тепло зустрів і

в побуті, коли його запросили жити під час гастролей в одну з українських родин. «Наш Ілленко», — так називають нашого земляка школярі, селяни, вчені у Вірменії. І так завжди. На кожен факт, на кожне явище Вазген Балаян має свою точку зору, вміє розкрити їх психологічний, морально-етичний чи філософський підтекст, спроектувати в сучасність. Микола Данько чи Геннадій Петров постають у його публікаціях не лише як ідеал інтелігента, а й як джерело духовності, моральних принципів, активності життєвої позиції нинішніх поколінь молодих українців. Тому його публікації завжди гостропроблемні, актуальні, викликають живий інтерес читачів, і в цьому також відчувається почерк своїх учителів, вірність їх пам'яті, талант і творча індивідуальність журналіста.

З особливою силою вони розкрилися в публіцистиці останнього десятиліття. Час цей насичений подіями справді епохальними. Так як Арагац серед гір Вірменії, так вивишується з-поміж них доля рідного Нагірного Карабаху. Відірваний від рідної землі, не завжди зрозумілий близькими і друзями, будучи на мізерній пенсії, сам переживаючи не кращі часи свого життя, він до кінця залишився вірменином, не втратив честі і гідності, своєю активною позицією ще раз засвідчив вірність раз і назавжди обраним життєвим принципам та ідеалам, дав нам своєрідні уроки толерантності та мужності. Його статті рідною, якої ніколи не забував і знання якої удосконалював завжди, українською та російською мовами з'явилися у цілому ряді газет. Серед них «Витоки», «Перед грозою», «Провісник карабахського руху», «Карабахська роль Горбачова», «Карабах, Литва, а далі?», «Хто убив мою сестру?», «Де ж ваша совість, Борисе Олійник?», «Уроки карабахської трагедії», «Преса і визвольний рух Карабаху» та інші. Вони стали виявом громадянської мужності їх автора, непохитності його життєвої позиції. Коли Нагірний Карабах був у повній, у тому числі й інформаційній, блокаді, Вазген Балаян узяв на свої уже немолоді плечі пенсіонера тяжку ношу повпреда свого народу в Україні. Через пресу, як міг, доносив до мешканців міст і

найвіддаленіших сіл правду про події у рідному краї, спростовував брехливу інформацію, яку розповсюджували центральні засоби масової інформації і тим самим застерігав, формував громадську думку в Україні про події того часу. Про зроблене, хоч від випадку до випадку, та все ж таки вдавалося інформувати своїх братів і сестер у Вірменії. Не варто говорити, що значила для карабахців така позиція. «А ми думали, що про нас уже ніхто й нічого не знає», — передавали вони через сумського журналіста, близького друга Вазгена Балаяна Миколу Гриценка в Суми.

Справді, Вазген Балаян належить до тих, про кого кажуть: і один у полі воїн. Будучи в Україні самотнім і часом не те, що ніким не підтриманим, а й не зрозумілим, він не склав рук і як міг, так і виборював кращу долю своєму народові. Ось документ, який переконливо засвідчує це:

*В Центральний Комитет КПСС
от члена КПСС с 1947 года
Балаяна Вазгена Христофоровича*

ЗАЯВЛЕНИЕ.

Я направляю в ЦК КПСС свой партийный билет и объявляю о выходе из партии в знак протеста против антинародной и бесчеловечной политики, которую руководство КПСС проводит в отношении проблемы Нагорного Карабаха.

Историческая ответственность за судьбы более полумиллиона беженцев, за массовые погромы армян в Сумгаите и Баку, за очевидное покровительство развязыванию гражданской войны в Закавказье — целиком и полностью лежит на КПСС.

Каждому трезвомыслящему человеку ясно, что если бы событиям в Сумгаите была бы дана своевременная политическая оценка, массовой резни в Баку и последующей эскалации межнациональной напряженности можно было бы избежать.

Как гражданин своей страны, как сын своего народа, я не считаю более возможным оставаться в рядах организации, запятнавшей себя покровительством разгула самых злых и темных инстинктов, приведших к разгулу дикого и вандализма, сравнимого только со средневековьем. Я не желаю более продолжать делить с партией ответственность за эти преступления.

03.02.90 г. В. Балаян, г. Сумы

Усе чітко і ясно. Листа такого ж змісту він надіслав і до Ковпаківського районного комітету Компартії України м. Суми. А був же то лиш 1990-й рік, і про вихід із партії тоді ще боялися заявляти. Шляхом свого батька пішов і його син Валерій. Чи не весь світ облетів його документальний фільм про злодіяння Путіна на високих посадах в советському КГБ та компартійних посадах? Чи не весь світ, завдяки цьому фільмові, дізнався про те, що так старанно приховувалося він нього, дізнався правду про того, з ким має справу. Саме тому Валерію Балаяну довелося втекти від переслідувань прислужниками кремлівського карлика з Москви до Київ, де він продовжує свою справу як кінорежисер-документаліст. Отакий він, Вазген Балаян. Таким його знають і такого його поважають у Сумах і в Україні загалом, бо ж і для українського народу зробив так багато.

Пропонований тобі, шановний читачу, бібліографічний покажчик — не лише своєрідний підсумок того, що вийшло з-під пера талановитого публіциста, педагога і громадського діяча, то також силове поле тривожного спокою, у якому пройшло і проходить життя Вазгена Балаяна, неспокійного і стриманого, завжди і у всьому ґрунтовного, справжнього сина двох народів — вірменського і українського.

*Олексій ВЕРТІЙ,
доктор філологічних наук, м. Суми*

Вазген Христофорович Балаян

Вазген Христофорович Балаян является активным членом Сумского областного общества армянской культуры «Арцах». Не взирая на возраст, он принимает активное участие в культурной деятельности диаспоры. Его работы по сей день публикуются в СМИ. Вазген Христофорович — это пример доброты, искренности и верности родине. Он часто выступает с докладами, посвященными Армении и ее истории. Этот человек с добрым сердцем и открытой душой, влюбленный в свою родину и армянский народ.

На протяжении многих лет Вазген Христофорович является организатором патриотических вечеров, посвященных Армении и Украине.

Сложно представить нашу диаспору без такого талантливого наставника, патриотизм и жизнелюбие которого являются для нас источником вдохновения.

Союз армян Украины и Сумское областное общество армянской культуры «Арцах» поздравляют с 90-летием Вазгена Христофоровича Балаяна и желают всегда оставаться таким же оптимистичным, бодрым духом и жизнелюбивым. Пусть на Вашем жизненном пути Вам сопутствуют здоровье, сила и вера.

*Сумское областное общество
армянской культуры «Арцах»*

І. Публікації

Окремі видання

«**В сім'ї** вольній, новій...» / В. Х. Балаян. — Суми : СОД ; Козацький вал, 2006. — 112 с.

Истоки / В. Х. Балаян. — Сумы : Сумская областная типография ; Козацький вал, 2007. — 100 с.

Україна — любов моя / В. Х. Балаян. — Суми : СОД ; Козацький вал, 2007. — 93 с.

Лицарі духу / В. Х. Балаян. — Суми : Мрія-1, 2008. — 120 с.

Мій Геннадій Петров / В. Балаян. — Суми : Мрія-1, 2008. — 64 с.

Журналистские зарисовки / В. Х. Балаян. — Сумы : Мрія, 2011. — 56 с.

Армения и Сумщина: прекрасные проявления дружбы. — Сумы : Мрія-1, 2013. — 198 с.

Статті у книгах, збірниках

«Я так ненавиджу гнучких» : пам'яті Миколи Данька / В. Балаян // Слобожанщина : альм. літ. Сумщини. Вип 6. — Суми : Мрія-1, 2000. — С. 75–80.

Без таких людей серце б зачерствіло / В. Балаян // Слобожанщина : альм. літ. Сумщини. Вип. 7. — Суми : Мрія-1, 2001. — С. 97–101.

Слово про Довженка і Вірменію // Слобожанщина : альм. літ. Сумщини. Вип. 9. — Суми : Мрія-1, 2004. — С. 119–121.

Сосна на вершині : до 80-річчя від дня народження Миколи Данька // Балаян В. «В сім'ї вольній, новій...». — Суми, 2006. — С. 67–69.

Сумські письменники про Вірменію / В. Балаян // Балаян В. «В сім'ї вольній, новій...». — Суми, 2006. — С. 57–59.

Без таких людей очерствело бы серце : памяти Геннадия Петрова / В. Балаян // Балаян В. Україна — любов моя. — Суми : Сум. обл. друкарня ; Козацький вал, 2007. — С. 76.

Близький і рідний : (спогади сумчанина-карабахця про Миколу Данька — поета, публіциста, громадянина) / В. Балаян // Балаян В. Истоки. — Суми, 2007. — С. 90–92.

Наш Юрій Царик / В. Балаян // Балаян В. Истоки. — Суми, 2007. — С. 50–51.

«Я так ненавиджу гнучких...» : пам'яті Миколи Данька / В. Балаян // Балаян В. Україна — любов моя. — Суми : Сум. обл. друкарня ; Козацький вал, 2007. — С. 84–88.

Поборниця вірменсько-української дружби : штрихи до портрета головного редактора газети «Арагац» Жені Церунян // Слобожанщина : альм. літ. Сумщини. Вип. 13. — Суми : Мрія-1, 2008. — С. 111–113.

Сыны Армении в боях за Сумщину / В. Балаян // Балаян В. Армения и Сумщина: прекрасные проявления дружбы. — Суми : Мрія-1, 2013. — С. 14–18.

Украина в творчестве писателей Арцахского края / В. Балаян // Балаян В. Армения и Сумщина: прекрасные проявления дружбы. — Сумы : Мрія-1, 2013. — С. 36–40.

Великий Козар і вірменська література / В. Балаян // Слобожанщина : альм. літ. Сумщини. Вип. 18. — Суми : Мрія-1, 2014. — С. 113–116.

Статті у періодиці

Тарас Шевченко і вірменська література // Українська мова і література в школі. — 1964. — № 3.

Перекладач вірменських поетів : до ювілею П. А. Грабовського // Ленінська правда. — 1964. — 4 верес. — С. 3.

На благо рідної культури // Літературна Україна. — 1964. — 11 жовт.

У творчій спадщині Павла Грабовського велике місце займають переклади кращих здобутків російської та багатьох інших мов.

Армянские переводы Павла Грабовского // Литературная Армения. — 1965. — № 7.

Шевченко і Налбандян // Ленінська правда. — 1965. — 8 верес. (№ 177). — С. 3.

Велике і щире братерство : до 100-річчя від дня народження Ованеса Туманяна // Ленінська правда. — 1969. — 19 лют. — С. 3.

Є відомості про літературні зв'язки О. Туманяна з П. Грабовським.

Йому боліла кожна рана // Вітчизна. — 1969. — № 2.

Перекладацька діяльність Павла Грабовського.

Мудрість друзів // Червоний промінь. — 1971. — 24 лип. П. Ключина як перекладач творів вірменських письменників.

Єгіше Чаренц і Україна [вірменський поет] // Літературна Україна. — 1972. — 27 черв.

Сини Нагірного Карабаху в боях за Україну // Ленінська правда. — 1983. — 8 лип.

Перекладаючи творів побратимів : по сторінках творчості П. А. Грабовського // Перемога. — 1984. — 11 верес. — С. 4.

Незабываемая встреча : [генерала Мартиросяна и Србуи Тиграновны Сумбатовой в Сумах] // Советский Карабах. — 1985. — 5 трав.

Павло Тичина і Вірменія // Ленінська правда. — 1986. — 21 лют. (№ 37). — С. 3.

Мовою дружби // Ленінська правда. — 1988. — 22 лют.
Про поета В. В. Кочевського.

Рыцарь армянского слова // Советский Карабах. — 1988. — 22 апр.

Про викладача вірменської мови і літератури Арама Мартиросяна.

Юрій Ступак і вірменський живопис // Арагац. — 1988. — № 8.

Про дослідницькі пошуки вченого в українсько-вірменських взаєминах у галузі образотворчого мистецтва.

Друг Арцаху : до 60-річчя від дня народження Миколи Гриценка // Арагац. — 1988. — верес.

Головний редактор газети «Сумська новина» ширий друг Арцаху.

Карабах, Литва. А далі? // Добрий день. — 1991. — 15 лют. (№ 7). — С. 4.

Климентій Квітка і вірменська музика // Арагац. — 1992. — квіт. ; Сумщина. — 1996. — 25 груд. (№ 105). — С. 4.

Хто вбив мою сестру : лист вірменина, який живе у Сумах // Панорама Сумщини. — 1992. — 3 груд. (№ 44). — С. 3.

Де ж ваша совість, Борисе Олійник? // Червоний промінь. — 1993. — 6 лют. (№ 6). — С. 3.

Про роботу комісії по врегулюванню карабаського конфлікту, очолювану Борисом Олійником.

Близький і рідний : спогади сумчанина-карабахця про Миколу Данька — поета, публіциста, громадянина // Червоний промінь. — 1993. — 4 груд. (№ 49). — С. 4

Уроки карабаської трагедії // Сумська новина. — 1994. — 8 січ. (№ 2). — С. 1.

Чи й самому стати перекупником? // Сумська новина. — 1994. — 26 берез. (№ 13). — С. 2.

Таким бачу його я : штрихи до портрета Михайла Лушпи // Сумська новина. — 1994. — 3 верес. (№ 36). — С. 2.

При чому тут незалежність? // Червоний промінь. — 1994. — 3 груд. (№ 49). — С. 4.

Рідне село Чартар

Студентські роки

Бабуся Вазгена Балаяна

**Вазген і Надія Балаян
в день весілля, м. Єреван. 1957 р.**

**Сумський кооп. технікум, державна
екзаменаційна комісія**

**В. Балаян — викладач Сумського кооперативного технікуму.
1965–1987 рр.**

В. Балаян з дочкою Тамарою та А. Асрісяном, який брав участь у визволенні Сумщини від нацистських окупантів

Вазген Балаян з дружиною Надією Василівною

Надія Василівна з донькою Тамарою

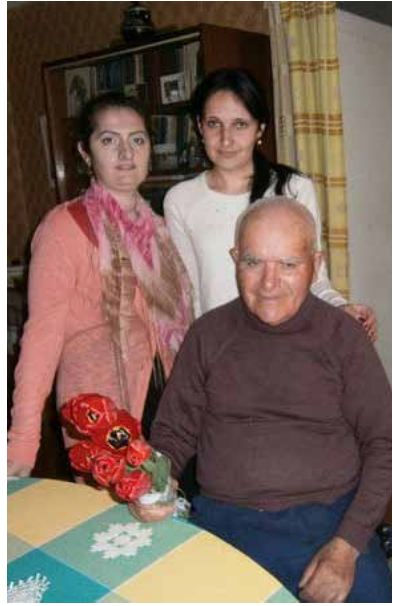
Книги Вазгена Балаяна

Син Валерій Балаян – відомий режисер і сценарист неігрового кіно

Онука Надія

Вазген Балаян — активний член Сумської обласної організації вірменської культури «Арцах»

Вазген Балаян на відкритті фотовиставки «Каміння Вірменії» в обласній науковій бібліотеці. 2015 р.

Літературно-художній вечір «Мартірос Сар'ян. Планета Вірменія» до 135-й річниці від дня народження художника. 2015 р.

Музичний вечір «Лицармузичногосвіту» до 85-річчя від дня народження композитора Мікаела Тарівердієва. 2016 р.

Треті Петровські читання «Неперевршений дослідник і патріот рідного краю – Геннадій Петров» до 80-річчя від дня народження. 2016 р.

Літературно-музичний вечір «Послухай, друже, як співа дудук!» 2017 р.

Прекрасні прояви дружби завжди єднали вірменів і українців // Червоний промінь. — 1995. — 29 квіт. (№ 17). — С. 3.

Про вірмен, які своє життя пов'язали з Сумщиною.

Подражание // Відродження. — 1995. — 14 лип. (№ 27). — С. 1.

«Я так ненавиджу гнучких...» : пам'яті Миколи Данька // Сумська новина. — 1995. — 25 лип. — С. 2.

А ГУЛАГов же нет? // Відродження. — 1995. — 15 груд. (№ 46). — С. 1.

Народжений педагогом // Сумська новина. — 1996. — 10 січ. (№ 2). — С. 2.

Публікація про викладача педагогіки і психології Степанакертського вчительського інституту Саркіса Воскерчяна.

Наближення до Геннадія Петрова // Сумська новина. — 1996. — 23 лют. (№ 9). — С. 2.

Истоки // Новина. — 1997. — 28 лют. (№ 9). — С. 3.

Діяльність Степанакертського учительського інституту.

Про формулу Л. Кравчука «Ми маємо те, що маємо» // Червоний промінь. — 1997. — 4 лип. (№ 27). — С. 5.

40 лет в Украине // Новина. — 1998. — 15 січ. (№ 4). — С. 2.

Вазген Балаян згадує знайомство з краєзнавцем Г. Петровим та поетом М. Даньком.

Наш Юрій Царик // Червоний промінь. — 1998. — 30 січ. (№ 5) — С. 2.

Климентій Квітка і вірменська музика ; Пам'яті Геннадія Петрова, сумського журналіста, краєзнавця // Арагац. — 1998. — квіт.

Рыцарь армянского слова // Советский Карабах. — 1998. — 22 квіт.

Без таких людей очерствело бы сердце : памяти Геннадія Петрова // Ваш шанс. — 1998. — 9 апр. (№ 15). — С. 5 ; 16 апр. (№ 16). — С. 5.

Анатолий Грызун и Армения // Господар. — 1998. — 28 трав. (№ 22). — С. 1.

Вагран Папазян и Украина // Сумська новина. — 1998. — 28 трав. (№ 23). — С. 2.

Юрій Ступак і вірменський живопис // Арагац. — 1998. — № 8.

Друг Арцаху : до 60-річчя з дня народження Миколи Гриценка // Арагац. — 1998. — № 9.

Дерево життя і пам'яті : на честь української дівчини росте в Нагірному Карабасі шовковиця // Арагац. — 1998. — листоп.

Перший учитель-мовознавець Арцаху // Арагац. — 1999. — серп.

Каро Степанович Давтян.

Гурген Антонян — выдающийся ученый-филолог // Арагац. — 1999. — серп.

Воспевая дружбу народов // Арагац. — 1999. — № 10.

Виставка монументально-декоративного живопису у Сумському художньому салоні, де представлені також роботи вірменського художника Ерика Айрапетяна.

Поет Актал із Гіша : [Акоб Атакалян] // Арагац. — 2000. — № 2.

Перед грозой // Новина. — 2000. — 24 лют. (№ 9). — С. 4.
Карабахський визвольний рух.

Андраник Манучарян [викладач Степанакертського учительського інституту] // Арагац. — 2000. — квіт.

Разом із поколіннями // Арагац. — 2000. — трав.

Письменник Саркіс Абрамян.

Точка опори — українська духовність // Новина. — 2000. — 21 лип. (№ 30). — С. 2.

Про дослідника сторінок історії української культури О. Вертія.

Самое дорогое : фронтовые письма Героя Советского Союза Вартана Тонияна // Панорама. — 2000. — сент-окт. (№ 40). — С. А5 : фот.

Разом із поколіннями // Арагац. — 2000. — жовт.

Про письменника із Ацаху Саркіса Абрамяна.

Біля витоків державності : штрихи до портрета генерал-лейтенанта Вілена Мартиросяна // *Добрий день*. — 2001. — 12 лип. (№ 29). — С. 6.

«Є в мене друзі — то думи ясні, світ вони весь облетять на крилі» // *Сумщина*. — 2001. — 27 лип. (№ 83). — С. 3.

Так звучать рядки класика вірменської літератури Аветіка Ісаакяна українською мовою в перекладі нашого земляка Олекси Ющенка.

Боль Родины // *Новина*. — 2001. — 6 груд. (№ 50). — С. 2.

Не забуду родных корней // *Арагац*. — 2002. — март.

Про лікаря Ізабелу Аветісівну Оганесян, жительку м. Суми.

Наближення до Геннадія Петрова // *Вперед*. — 2002. — 10 квіт. (№ 28). — С. 3.

Першим культурні мости між Україною і Вірменією почав наводити Павло Грабовський, цю справу продовжили інші наші земляки : меридіани дружби // *Сумщина*. — 20 лип. (№ 83). — С. 3.

Поборниця вірменсько-української дружби : штрихи до портрета головного редактора газети «Арагац» Жені Церунян // *Новина*. — 2002. — 12 верес. (№ 37). — С. 2.

Незрівняний Леонід Гурунц // *Сумська новина*. — 2003. — 16 жовт. (№ 42). — С. 2.

Александр Довженко и Армения // *Ярмарок*. — 2003. — 27 лют. (№ 9). — С. 7.

Соціально-політична обстановка в Нагірному Карабасі напередодні визвольного руху : до 15-річчя Карабаського руху // *Ярмарок*. — 2003. — 11 верес. (№ 37). — С. 3.

Провісник вірменського ренесансу // *Сумщина*. — 2003. — 19 лип. (№ 83). — С. 3.

Про творчість класика вірменської літератури Григора Нарекаці.

Щирий і відданий друг України : штрихи до портрета патріарха вірменської україністики Левона Міріджаняна // *Ярмарок*. — 2003. — 6 листоп. (№ 45). — С. 3.

Шевченко і Налбандян // Арагац. — 2004. — № 4.

Сумські письменники про Вірменію // Ярмарок. — 2004. — 27 трав. (№ 22). — С. 3.

Зачарований красою рідного краю : роздуми про поезію Олександра Вертіля // Суми і сумчани. — 2004. — 3 черв. (№ 23). — С. 4.

Ідеолог карабахського движенья : памяти Баграта Улубабяна // Азат Арцах. — 2012. — 12 січ.

«Вірменіана» Павла Ключини // Сумщина. — 2004. — 4 серп. (№ 86). — С. 3.

Перекладацька діяльність П. Ключини.

Поезія, яка лікує : роздуми над новою книгою віршів сучасника Олександра Вертіля «Паморозь» // Ярмарок. — 2004. — 7 жовт.

Сумські письменники про Вірменію // Арагац. — 2005. — № 1.

Першим, хто звернувся до творів вірменських письменників Карабаху, був талановитий український поет Микола Данько.

Баграт Улубабян — ідеолог Карабахського движенья // Арагац. — 2005. — №2.

Мікаел Налбандян та Україна // Арагац. — 2005. — № 3.

Сыны Нагорного Карабаху в боях за Україну // Суми і сумчани. — 2005. — 14 квіт. (№ 16). — С. 3.

Обкрадав самого себе // Ярмарок. — 2005. — 21 квіт. (№ 16). — С. 2.

Про відношення президента В. Ющенка та керівників області до пересічних громадян.

Драма пані Вітренко // Ярмарок. — 2005. — 23 черв. (№ 25). — С. 2.

Трагедія Леоніда Кучми // Ярмарок. — 2005. — 21 лип. (№ 29). — С. 2.

Згинь, нечиста сило! // Ярмарок. — 2005. — 25 серп. (№ 34). — С. 3.

Ставлення автора до Віктора Януковича.

Сумські стежки вірменської культури // Сумщина. — 2005. — 9 листоп. (№ 124). — С. 4.

Завдяки письменникам Сумщини, таким як П. Грабовський, О. Ющенко, Дм. Білоус, М. Данько, П. Ключина, В. Затулівітер, А. Гризун, сумчани отримали своєрідну антологію вірменської поезії.

«І відчув я тут глибокі корені мої...» : дев'ятий вал поезії Миколи Гриценка // Ярмарок. — 2005. — 22 груд.

Судьбоносное событие // Суми і сумчани. — 2005. — 30 груд. (№ 53). — С. 6.

Виникнення писемності вірменського народу.

Сосна на Вершині : до 80-річчя від дня народження Миколи Данька // Арагац. — 2006. — № 5 ; Ярмарок. — 2006. — 19 січ. (№ 3). — С. 6.

Відчуття слова // Ярмарок. — 2006. — 17 лют.

Журналіст М. І. Гриценко.

Возвращение к истокам // Ярмарок. — 2006. — 30 берез. (№ 13). — С. 6. — Рец. на кн.: Ромен Л. Білий лебідь — лебідь чорний : волхвема. — Суми : Мрія-1, 2005. — 272 с.

Бережімо душу // Літературна Україна. — 2006. — 18 трав. — С. 3.

Роздуми про роль української і вірменської мови.

Поэзия, которой можно гордиться : о сборнике поэзии Тамары Герасименко «Червона книга. Людина» // Ярмарок. — 2006. — 15 черв. (№ 24). — С. 2.

На висхідній // Сумщина. — 2006. — 12 серп. (№ 94). — С. 2.

Про проблеми товариства «Сумбуд» розповідає голова наглядової ради Р. Сумбатов.

Вивчення українсько-вірменських літературно-мистецьких зв'язків // Українська література в загальноосвітній школі. — 2006. — № 10. — С. 47–53.

«А мы строители с тобой...» // Ярмарок. — 2006. — 23 листоп. (№ 47). — С. 2.

Про роботу акціонерного товариства «Сумбуд» та його голову наглядової ради Р. А. Сумбатова.

Моя любовь, моя боль, Украина // Ярмарок. — 2007. — 11 січ. (№ 2). — С. 6.

Носій українського духу : штрихи до портрета Володимира Петренка // Ярмарок. — 2007. — 10 трав. (№ 19). — С. 2.

Оборотни // Ярмарок. — 2007. — 24 трав. (№ 21). — С. 4.
Про національно-визвольний карабаський рух.

Публицистика Геннадія Петрова // Ярмарок. — 2007. — 20 груд. (№ 51). — С. 3.

Геннадій Петров в творчестве современников // Суми і сумчани. — 2007. — 21 груд. (№ 51). — С. 12.

Згадуються статті А. Федорини, А. Гризуна, Ю. Царика, П. Кислиці, А. Грінки, спогади М. Литвина, присвячені Г. Петрову.

Мой Геннадий Петров // Ярмарок. — 2008. — 17 січ. (№ 3). — С. 3.

Уривок з книги В. Балаяна «Мій Геннадій Петров». Виступ на вечорі, присвяченому 60-річчю з дня народження Г. Петрова.

Краєзнавчі пошуки Геннадія Петрова // Суми і сумчани. — 2008. — 18 січ. (№ 3). — С. 13.

Молиться по-українски // Ярмарок. — 2008. — 14 лют. (№ 7). — С. 3.

Є спогади про краєзнавця Г. Петрова.

Інтернаціоналіст // Суми і сумчани. — 2008. — 21 берез. (№ 12). — С. 11.

Про тісні зв'язки автора з сумським журналістом Віктором Савченком.

Не зарастет тропа к его могиле // Ярмарок. — 2008. — 22 трав. (№ 21). — С. 4.

Виступ Вазгена Балаяна під час відкриття Пам'ятного знака на честь видатного українського поета і патріота Миколи Данька.

В памяти народной : к годовщине кончины Михаила Лушпы // Ярмарок. — 2008. — 2 жовт. (№ 40). — С. 2.

Единение с Родиной : штрихи к творческому портрету поэтессы Нины Багатовой // Суми і сумчани. — 2008. — 31 жовт. (№ 44). — С. 13.

Таким мы его видим : к 50-летию Михаила Склера // Ярмарок. — 2008. — 20 листоп. (№ 47). — С. 3.

У полоні сумнівних доводів // Ярмарок. — 2009. — 12 берез. (№ 11). — С. 3.

Відгук на статтю Геннадія Коржа «Історія ненависті. Чи був Карабаський конфлікт невідворотним?».

Сохраним в памяти народной : [благотворительная деятельность Левона Айрапетяна] // Ярмарок. — 2009. — 16 квіт. (№ 16). — С. 3.

Духовная вершина Карабаха : к 50-летию со дня смерти Саркиса Абрамяна // Ярмарок — 2009. — 10 верес. (№ 37). — С. 3.

Від Сум до Степанакерта : спогад // Сумщина. — 2010. — 26 берез. (№№ 36-37). — С. 5.

Володимир Затуливітер як перекладач творів вірменських авторів.

Карабахский побратим Василя Сухомлинского : [С. Абрамян] // Суми і сумчани. — 2010. — 26 берез. (№ 13). — С. 11.

Балаян В. Вивчення українсько-вірменських літературно-мистецьких зв'язків / В. Балаян, О. Вертій // Українська література в загальноосвітній школі. — 2010. — № 10. — С. 47–53.

Библейская личность : к 75-летию Геннадия Петрова // Суми і сумчани. — 2010. — 17 груд. (№ 51). — С. 10.

Слово про Миколу Данька : до 85-річчя від дня народження // Суми і сумчани. — 2011. — 14 січ. (№ 2). — С. 12.

«**Геннадій** Петров — людина, яка відкрила мені Україну» : до 75-річчя краєзнавця-фольклориста, історика і громадського діяча з Сумщини // День. — 2011. — 3–4 черв. (№ 95–96). — С. 12.

В его произведениях представлен облик духовного Арцаха // Азат Арцах. — 2011. — 4 черв.

Леонид Гурунц — зірка літературно-публіцистичного небосхилу Арцаха 40-70-х років, національна гордість.

Жизнеутверждающий гуманизм Саркиса Абрамяна // Азат Арцах. — 2012. — 15 дек. — С. 7.

Баграт Улубабян в оценке современников // Арагац. — 2012. — № 12.

Вірменські переклади Володимира Затулівітра // Арагац. — 2013.

Одухотворенный любовью к Родине : памяти Саркиса Абрамяна // Азат Арцах. — 2012. — 14 січ. (№ 2) — С. 7.

Великий карабахець // Сумщина. — 2015. — 18 листоп. (№ 43). — С. 12.

Рідний край у публіцистиці Зоря Балаяна // Сумщина. — 2016. — 9 берез. (№ 10). — С. 12.

Слово про Миколу Данька : до 90-річчя від дня народження // Азат Арцах. — 2016. — трав. (№ 5). — С. 7.

Геннадій Петров у творчості сучасників // Сумщина. — 2016. — 2 черв. (№ 22). — С. 14.

Родной край в публіцистиці Зоря Балаяна [публіцист] // Арагац. — 2017. — янв.

Великий Карабахець // Арагац. — 2017. — берез. (№ 3). — С. 3.

II. Переклади

Антологія «Братерства» / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Армения и Сумщина : прекрасные проявления дружбы. — Сумы : Мрія-1, 2013. — С. 92–93.

Вірші сучасних вірменських поетів / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Армения и Сумщина : прекрасные проявления дружбы. — Сумы : Мрія-1, 2013. — С. 93–94.

З вірменської радянської поезії / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Армения и Сумщина : прекрасные проявления дружбы. — Сумы : Мрія-1, 2013. — С. 89–90.

***

Мініатюри / пер. з вірм. В. Балаяна // Червоний промінь. — 1973. — 7 лип. (№ 81). — С. 4.

Ханян С. Дунаю. Григорян С. Хотів якось... / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Червоний промінь. — 1980. — 1 лип. (№ 79). — С. 3.

Меридіани дружби / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Червоний промінь. — 1982. — 7 жовт. (№ 120). — С. 2.

Узори, виткані мною / пер. з вірм.: В. Балаяна, Г. Хвостенка // Червоний промінь. — 1983. — 14 лип. (№ 84). — С. 4.

Джерела братерства / пер. з вірм.: А. Гризуна, В. Балаяна // Ленінська правда. — 1986. — 4 черв. (№ 108). — С. 3.

Норайн Аветисян: він словом гуртує побратимів : до 80-річчя письменника / пер. з вірм. Г. Бондаря, В. Балаяна // Сумщина. — 2013. — 23 січ. (№ 3). — С. 23.

III. Матеріали про В. Балаяна У книгах

Вертій О. У силовому полі тривожного спокою / О. Вертій // Балаян В. «В сім'ї вольній, новій...». — Суми : СОД ; Козацький вал, 2006. — С. 3–7.

Вертій О. Сторінки звияг і боротьби / О. Вертій // Балаян В. Україна — любов моя. — Суми : Козацький вал, 2007. — С. 92–95.

Про творчий доробок В. Балаяна.

Коршунова А. Душа Вірменії відлунює у ньому... / А. Коршунова // Балаян В. Україна — любов моя. — Суми : Козацький вал, 2007. — С. 3–9.

Стаття присвячена В. Балаяну — журналісту, громадському діячу.

Хвостенко Г. Долоня братня — у долоні / Г. Хвостенко // Балаян В. Истоки. — Суми : Сумская областная типография ; Козацький вал, 2007. — С. 3–4.

Про В. Балаяна і його книгу «В сім'ї вольній, новій...».

Арцах и Сумщина // Балаян В. Истоки. — Суми : Сумская областная типография ; Козацький вал, 2007. — С. 95–97.

Інтерв'ю з журналістом В. Балаяном.

Манько М. О. Суми та сумчани у документах сучасників. Книга 3. (1655–2010). — Суми : Мрія-1, 2010. — 516 с.

На с. 251 згадується Вазген Христофорович Балаян.

У періодиці

Савченко В. Листи про братерство / В. Савченко // Ленінська правда. — 1984. — 25 січ. (№ 18). — С. 3.

Вазген Балаян протягом 20 років веде пошук матеріалів, що свідчать про те, як боролися з нацистськими окупантами в Україні, й зокрема на Сумщині, його земляки — представники Нагірно-Карабаської автономної області.

Савченко В. Внуки Амаяка / В. Савченко // Правда України. — 1984. — 16 окт.

Лист-відгук на статтю В. Балаяна «Сыновья Нагорного Карабаха в боях за Украину», опубліковану в обласній газеті «Ленінська правда».

Дудченко В. Поет із Нагірного Карабаху / В. Дудченко // Будівник комунізму. — 1988. — 1 трав. (№ 53). — С. 3.

Згадується сумчанин Вазген Христофорович Балаян.

Дудченко В. Квіти воїну-поету / В. Дудченко // Червоний промінь. — 1988. — 21 трав. (№ 61). — С. 3.

Згадується Вазген Балаян та його допомога по встановленню поховання поета Асатура Петросяна у братській могилі села Бишкінь Лебединського району.

Арцах и Сумщина // Панорама. — 1999. — 5–11 авг. (№ 32). — С. 18.

Гість газети Вазген Христофорович Балаян говорить про зв'язки Сумщини та Вірменії.

Вертій О. У силовому полі тривожного спокою : штрихи до портрета вірменського українця Вазгена Балаяна / О. Вертій // Добрий день. — 2002. — 9 трав. (№ 19). — С. 3.

Савченко В. «Мои года — мое богатство» / В. Савченко // Новина. — 2002. — 6 черв. (№ 23). — С. 2. : фот.

Бесіда з членом Національної спілки журналістів України В. Х. Балаяном з нагоди його 75-річчя.

Хвостенко Г. Долоня братня — у долоні / Г. Хвостенко // Сумщина. — 2006. — 2 груд. (№ 139). — С. 4.

Відгук на книгу В. Балаяна «В сім'ї вольній, новій...», присвячену поету М. Даньку.

Коршунова А. Душа Вірменії відлунює у ньому... / А. Коршунова // Суми і сумчани. — 2007. — 20 квіт. (№ 16). — С. 13 : фот.

Життя і творчість журналіста, педагога, громадського діяча Вазгена Балаяна.

Хвостенко Г. Незрадлива любов карабахця / Г. Хвостенко // Сумщина. — 2007. — 25 лип. (№ 77). — С. 4. — Рец. на кн.: Балаян В. «Україна — любов моя». — Суми : СОД ; Козацький вал, 2007. — 93 с.

Хвостенко Г. Про нашого Геннадія Петрова / Г. Хвостенко // Сумщина. — 2008. — 16 квіт. (№ 43). — С. 4. — Рец. на кн.: Балаян В. Мій Геннадій Петров. — Суми : Мрія-1, 2008. — 64 с.

Сикорский А. Сумчанин издалека. Человек, верящий в доброту и мудрость — оптимистически настроенный реалист / В. Сикорский // Панорама. — 2008. — 2–9 июля (№ 27). — С. А9.

Вертіль О. Поезія всіх вірмен звучала в Сумах / О. Вертіль // Урядовий кур'єр. — 2009. — 4 квіт. (№ 61). — С. 9.

Бондар Г. Карабах: Вазгенові Балаяну : вірш // Ярмарок. — 2010. — 8 квіт. (№ 14). — С. 3.

Хвостенко Г. Звіт журналіста Балаяна / Г. Хвостенко // Сумщина. — 2011. — 10 верес. (№№ 100-101). — С. 3.

Вийшла друком книга В. Балаяна «Журналистские зарисовки».

Вертій О. Посланець Арцаху: (Вазген Балаян у контексті вірменсько-українських та українсько-вірменських взаємозв'язків) / О. Вертій // Сумщина. — 2013. — 7 серп. (№ 31). — С. 20 ; 14 серп. (№ 32). — С. 24.

Ісіпчук Н. Книга про дружбу / Н. Ісіпчук // Сумщина. — 2014. — 22 січ. (№ 2). — С. 6.

Вийшла друком книга В. Балаяна «Армения и Сумщина: прекрасные проявления дружбы».

Бондар Г. Сумщина і Вірменія : книга про дружбу / Г. Бондар // Ярмарок. — 2014. — 27 лют. (№ 9). — С. 3.

Відгук на книгу В. Балаяна «Армения и Сумщина: прекрасные проявления дружбы».

Гриневская А. «Камни Армении» Сергія Гуцана : в областной библиотеке открылась новая выставка фотографа-путешественника / А. Гриневская // Ваш шанс. — 2015. — 11 нояб. (№ 45). — С. 17А.

Участь Вазгена Балаяна у виставці.

Електронні ресурси

Вазген Балаян [Електронний ресурс] : [публікації з архіву сайту] // АзатАрцах: Web-сайт. — Електронні дані та програми. — Режим доступу:

<http://www.artsakhtert.com/rus/component/search/?searchword=%D0%B2%D0%B0%D0%B7%D0%B3%D0%B5%D0%BD%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%8F%D0%BD&searchphrase=all&Itemid=20>, вільний (дата звернення: 28.03.17). — Назва з екрана.

Сикорський А. Людина, віруючий у мудрість та доброту [Електронний ресурс] // ВсіСуми. Панорама : Web-сайт. — Електронні дані. — Режим доступу: <http://rama.com.ua/chelovek-veryashhiy-v-mudrost-i-dobrotu/>, вільний (дата звернення: 13.02.17). — Назва з екрана.

Свою думку з приводу фотовиставки висловив Вазген Балаян.

200-ліття Тараса Шевченка відзначили на Майдані [Електронний ресурс] // Aspekty.net : Найважливіші сфери життя в Україні та в світі : Web-сайт. — Електронні дані. — 2014. — 10 берез. — Режим доступу: <http://aspekty.net/2014/200-letie-tarasa-shevchenko-otmetili-na-maydane/>, вільний (дата звернення: 13.02.17). — Назва з екрана.

«Заповіт» Т. Г. Шевченка вірменською мовою прочитав відомий журналіст Вазген Христофорович Балаян.

Зміст

Передмова	3
Вертій О. У силовому полі тривожного спокою... 4	
Вазген Христофорович Балаян	11

Бібліографія

I. Публікації В. Х. Балаяна.....	12
<i>Окремі видання.....</i>	<i>12</i>
<i>Статті у книгах і збірниках.....</i>	<i>13</i>
<i>Статті у періодиці .....</i>	<i>15</i>
II. Переклади.....	33
III. Матеріали про В. Х. Балаяна.....	34
<i>У книгах .....</i>	<i>34</i>
<i>У періодиці.....</i>	<i>35</i>
IV. Електронні ресурси	38

Бібліографічний покажчик
Вазген Христофорович Балаян
до 90-річчя від дня народження

Матеріал підготувала: Малиш О. М., завідуюча
відділом краєзнавчої літератури та бібліографії

Комп'ютерний набір: Малиш О. М.

Комп'ютерна верстка: Ткачов О. О.

Формат 84x60/16.

Папір офсетний.

Друк офсетний.

Видавець «Триторія», ТОВ
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК №5222 від 28.09.2016

*Вазген
Христофорович
Балаян*

до 90-річчя від дня народження